

Saksutredning

Arkivsak: 2025/471-2

Saksbehandler: Anniken Hastadklev

Sakens gang

Saksnr.	Møtedato	Utvalg
17/25	18.03.2025	Formannskapet

Høringsuttalelse til Energistrategi for Trøndelag mot 2050

Kommunedirektørens innstilling

Skaun kommune gir følgende høringsuttalelse til Energistrategi for Trøndelag mot 2050:

Kommunen støtter Trøndelag fylkeskommune i at nasjonale myndigheter må legge til rette for at regionale aktører blir hørt i spørsmål om lokalisering av og planlegging av større energiprojekter. I dag er praksis at regionale myndigheter er uten en stemme ved lokalisering og prioritering av nye tiltak som blir etablert i regionen. Dette med den konsekvens at kraft eksempelvis går til elektrifisering av sokkelen med kraft fra land.

Kommunen støtter også at Trøndelag fylkeskommune tar initiativ til å etablere et samarbeidsforum for energiomstilling. Dette vil kunne bidra til at kommunene bruker sin rolle i samarbeid med kunnskapsmiljø, næringsaktører og interesseorganisasjoner for å bidra til å nå målene om å fase ut fossile energikilder, redusere energiforbruk, investere i infrastruktur og ny energi i Trøndelag.

Deler vi situasjonsbeskrivelsen?

Situasjonsbeskrivelsen tar hensyn til både nåværende energiforbruk, tilgjengelige ressurser og fremtidige behov. Kommunen støtter situasjonsbeskrivelsen om at vi fram til 2050 vil kunne få et kraftunderskudd i Trøndelag dersom vi ikke allerede nå gjennomfører tiltak for å motvirke underskuddet.

Er tiltakene mot 2030 fornuftige?

Tiltakene mot 2030 virker fornuftige og gjennomførbare. De inkluderer økt satsing på fornybar energi, energieffektivisering, og utvikling av ny teknologi for å redusere klimagassutslipp.

Kommunenes rolle i dette er gjennom veiledning, som planmyndighet, gjennom arealplanlegging og tilrettelegging, for eksempel i anbudskonkurranser, i egne investeringsprosjekter og gjennom tilrettelegging for ladeinfrastruktur, gang- og sykkelveger.

Hvilke av tiltakene skal prioriteres?

Skaun kommune mener at det må satses på reduksjon av energiforbruk i bygg og industri. I tillegg bør det bygges ut mer fornybar energi, og da spesielt ved å utnytte de «grå» flatene som allerede bruker areal, slik at nye arealbeslag reduseres til et minimum. Kommunen mener at det innenfor forskning og utvikling bør satses på investering i ny teknologi for energilagring og smarte nett.

Er det noen tiltak som mangler?

Skaun kommune mener at det må settes søkelys på utdanning og opplæring for å sikre at det finnes nok kvalifisert arbeidskraft til å gjennomføre tiltakene.

Hvor ser vi at vi kan bidra?

Skaun kommune kan bidra til energieffektivisering og fokus på klima gjennom energieffektiviseringstiltak i våre egne bygg og anlegg. Videre kan vi sette krav om utslippsfrie anleggsplasser i våre investeringstiltak, men dette forutsetter tilgang på ladestrøm på anleggsplassen. Et slikt tiltak vil måtte vurderes opp mot tilrettelegging for å sikre tilstrekkelig antall tilbud i anbudskonkurranser.

Kommunen vil gjennom sin arealpolitikk kunne støtte lokale initiativ for fornybar energi. Vi kan legge til rette for god ladeinfrastruktur, fortsette arbeidet med å få bygd flere gang og sykkelveger, og legge til rette for god og trygg sykkelparkering.

Formannskapetets behandling av sak 17/2025 i møte den 18.03.2025:

Behandling

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Skaun kommune gir følgende høringsuttalelse til Energistrategi for Trøndelag mot 2050:

Kommunen støtter Trøndelag fylkeskommune i at nasjonale myndigheter må legge til rette for at regionale aktører blir hørt i spørsmål om lokalisering av og planlegging av større energiprosjekter. I dag er praksis at regionale myndigheter er uten en stemme ved lokalisering og prioritering av nye tiltak som blir etablert i regionen. Dette med den konsekvens at kraft eksempelvis går til elektrifisering av sokkelen med kraft fra land.

Kommunen støtter også at Trøndelag fylkeskommune tar initiativ til å etablere et samarbeidsforum for energiomstilling. Dette vil kunne bidra til at kommunene bruker sin rolle i samarbeid med kunnskapsmiljø, næringsaktører og interesseorganisasjoner for å bidra til å nå målene om å fase ut fossile energikilder, redusere energiforbruk, investere i infrastruktur og ny energi i Trøndelag.

Deler vi situasjonsbeskrivelsen?

Situasjonsbeskrivelsen tar hensyn til både nåværende energiforbruk, tilgjengelige ressurser og fremtidige behov. Kommunen støtter situasjonsbeskrivelsen om at vi fram til 2050 vil kunne få et kraftunderskudd i Trøndelag dersom vi ikke allerede nå gjennomfører tiltak for å motvirke underskuddet.

Er tiltakene mot 2030 fornuftige?

Tiltakene mot 2030 virker fornuftige og gjennomførbare. De inkluderer økt satsing på fornybar energi, energieffektivisering, og utvikling av ny teknologi for å redusere klimagassutslipp.

Kommunenes rolle i dette er gjennom veiledning, som planmyndighet, gjennom arealplanlegging og tilrettelegging, for eksempel i anbudskonkurranser, i egne investeringsprosjekter og gjennom tilrettelegging for ladeinfrastruktur, gang- og sykkelveger.

Hvilke av tiltakene skal prioriteres?

Skaun kommune mener at det må satses på reduksjon av energiforbruk i bygg og industri. I tillegg bør det bygges ut mer fornybar energi, og da spesielt ved å utnytte de «grå» flatene som allerede bruker areal, slik at nye arealbeslag reduseres til et

minimum. Kommunen mener at det innenfor forskning og utvikling bør satses på investering i ny teknologi for energilagring og smarte nett.

Er det noen tiltak som mangler?

Skaun kommune mener at det må settes søkelys på utdanning og opplæring for å sikre at det finnes nok kvalifisert arbeidskraft til å gjennomføre tiltakene.

Hvor ser vi at vi kan bidra?

Skaun kommune kan bidra til energieffektivisering og fokus på klima gjennom energieffektiviseringstiltak i våre egne bygg og anlegg. Videre kan vi sette krav om utslippsfrie anleggsplasser i våre investeringstiltak, men dette forutsetter tilgang på ladestrøm på anleggsplassen. Et slikt tiltak vil måtte vurderes opp mot tilrettelegging for å sikre tilstrekkelig antall tilbud i anbudskonkurranser.

Kommunen vil gjennom sin arealpolitikk kunne støtte lokale initiativ for fornybar energi. Vi kan legge til rette for god ladeinfrastruktur, fortsette arbeidet med å få bygd flere gang og sykkelveger, og legge til rette for god og trygg sykkelparkering.

Bakgrunn for saken

Trøndelag fylkeskommune har sendt sin Energistrategi for Trøndelag fram mot 2050 på høring til kommunene.

Energistrategien for Trøndelag fram mot 2050 setter søkelys på å sikre en bærekraftig og robust energiforsyning. Dokumentet beskriver dagens energisituasjon, utfordringer og muligheter, samt foreslår konkrete tiltak for å nå målene om redusert klimagassutslipp og økt bruk av fornybar energi.

Kraftbehovet fram til 2050 vil øke i Trøndelag, og det er forventet en forbruksøkning på 8 TWh i 2050. Fylkeskommunen ser at det er en sammenheng mellom klimaomstilling og energiomstilling. Målsettingen om å nå et lavutslippssamfunn i 2050 nås ikke uten at forbruk av fossile energikilder reduseres til et minimum og at energi brukes mer effektivt i alle sektorer. Omstillingen handler i begge tilfeller om å forvalte fellesgoder som vann, jord og luft som knappe ressurser.

Hovedmålene fram mot 2050 er:

Bærekraftig utvikling: Sikre arealbruk og energiforsyning som muliggjør en bærekraftig utvikling, grønn omstilling og økt verdiskaping.

- Kommunen har en viktig rolle i å bidra til denne omstillingen gjennom helhetlig planlegging av areal, energi og transport. Kommunene må regulere areal for nye kraftverk, planlegge og legge til rette for prosesser knyttet til lokal energiutnyttelse, omgivelsesvarme, overskuddsvarme, samlokalisering av industri og næringsaktører, samt energieffektivisering i bygninger og i industrien. Samordning på tvers av kommunegrenser blir enda viktigere når energisystemet desentraliseres. Det er nødvendig å planlegge areal, energi og transport helhetlig.
- Gjennom offentlige innkjøp er det et stort potensial for energitiltak i kommunal eiendomsmasse, til drift og vedlikehold av kommunale veger. Klima- og miljøhensyn skal vektes med minimum 30 prosent i offentlige anskaffelser.

Fase ut fossil energi: Dekke energibehov med fornybare løsninger.

- Kommunen må tilrettelegge arealer for ladeinfrastruktur for den økende andelen elbiler i Trøndelag.
- Kommunene må fokusere på utslippsfrie løsninger på bygge- og anleggsplasser gjennom anbudskonkurranser i investeringstiltak.

Redusere energiforbruk: Fokus på oppvarming og samferdsel.

- Norske husholdninger har et høyt energiforbruk per innbygger, og mye av industrien er kraftkrevende. Det trengs ikke bare virkemidler for å effektivisere energibruk, men også for å stoppe sløsing. Husholdninger, offentlige bygg og næringseiendommer bør gis insentiver til å erstatte el-basert oppvarming med energifleksible varmekilder. Stedstilpassede varmekilder inkluderer sjøvarme, varmepumper eller bergvarme. Dette vil gi energieffektiviseringsgevinster og skape næringsvirksomhet. Kommunen kan her spille en viktig rolle som planmyndighet for krav til energibruk, deling og lagring.
- Deltakelse i Miljøpakken og dertil tilrettelegging for å nå nullvekstmålet er et viktig bidrag fra kommunens side.

Sikker energiforsyning: Tilstrekkelig og pålitelig energiforsyning.

- Alle teknologiene medfører et arealinngrep. Dette gir positive bidrag i form av energiproduksjon og verdiskapning, men vil også påvirke blant annet natur, miljø, friluftsliv, folkehelse og samiske interesser negativt. Å ta i bruk takflater til solkraft kan gi mindre negative konsekvenser. Kommunen kan gjennom planverket legge til rette for solkraft. I tillegg kan kommunen veilede. Det forutsetter imidlertid at kommunen har nødvendig kompetanse.

Økt fleksibilitet: Bruk av nett og varme, samt lagring og deling av energi.

- Fleksibilitet i energisystemet betyr å flytte forbruk fra dag til natt eller å lagre varme fra sommer til vinter. Behovet for fleksibilitet vil øke når fossile energikilder fases ut og det introduseres mer uregulerbar kraft i systemet. Fleksibilitet krever store investeringer i infrastruktur.
- Kommunene skal styrke helhetlig planlegging av areal, energi og transport og bidra til å utviklingsprosjekter, slik som for eksempel ladeinfrastruktur.

Viktige tiltak til klima- og energiomstilling:

- Elektrifisering: Øke bruk av elektrisitet i transport og industri.
- Desentralisert energiproduksjon: Lokal produksjon og lagring av energi.
- Oppgradering av vannkraft: Forbedre eksisterende vannkraftverk.
- Vindkraft og solkraft: Utnytte takflater og allerede nedbygde områder.
- Bioenergi: Bruke lokale råstoffer til oppvarming og energiproduksjon.
- Havvind og kjernekraft: Utforske muligheter for havvind og kjernekraft.

Strategien legger vekt på samarbeid mellom ulike aktører for å oppnå en bærekraftig og sikker energiforsyning i Trøndelag innen 2050:

- Kommuner og fylkeskommunen: Planlegging og veiledning.
- Næringsliv og industri: Investeringer og teknologiutvikling.
- FoU-aktører: Forskning og innovasjon.
- Statlige virkemidler: Økonomiske og juridiske støtteordninger.

Utfordringer

- Enerkipolitiske dilemmaer: Balansere mellom ulike interesser og behov.
- Samfunnssikkerhet: Beskytte energiinfrastruktur mot trusler.

Høringsuttalelse

Kommunedirektøren støtter Trøndelag fylkeskommune i at nasjonale myndigheter må legge til rette for at regionale aktører blir hørt i spørsmål om lokalisering av og

planlegging av større energiprosjekter. I dag er praksis at regionale myndigheter er uten en stemme ved lokalisering og prioritering av nye tiltak som blir etablert i regionen. Dette med den konsekvens at kraft eksempelvis går til elektrifisering av sokkelen med kraft fra land.

Kommunedirektøren støtter også at Trøndelag fylkeskommune tar initiativ til å etablere et samarbeidsforum for energiomstilling. Dette vil kunne bidra til at kommunene bruker sin rolle i samarbeid med kunnskapsmiljø, næringsaktører og interesseorganisasjoner for å bidra til å nå målene om å fase ut fossile energikilder, redusere energiforbruk, investere i infrastruktur og ny energi i Trøndelag.

Fylkeskommunen ber om at kommunen svarer på disse spørsmålene:

- Deler vi situasjonsbeskrivelsen?
- Er tiltakene mot 2030 fornuftige?
- Hvilke av tiltakene skal prioriteres?
- Er det noen tiltak som mangler?
- Hvor ser vi at vi kan bidra?

Deler vi situasjonsbeskrivelsen?

Situasjonsbeskrivelsen tar hensyn til både nåværende energiforbruk, tilgjengelige ressurser og fremtidige behov. Kommunedirektøren støtter situasjonsbeskrivelsen om at vi fram til 2050 vil kunne få et kraftunderskudd i Trøndelag dersom vi ikke allerede nå gjennomfører tiltak for å motvirke underskuddet.

Er tiltakene mot 2030 fornuftige?

Tiltakene mot 2030 virker fornuftige og gjennomførbare. De inkluderer økt satsing på fornybar energi, energieffektivisering, og utvikling av ny teknologi for å redusere klimagassutslipp.

Kommunenes rolle i dette er gjennom veiledning, som planmyndighet, gjennom arealplanlegging og tilrettelegging, for eksempel i anbudskonkurranser, i egne investeringsprosjekter og gjennom tilrettelegging for ladeinfrastruktur, gang- og sykkelveger.

Hvilke av tiltakene skal prioriteres?

Kommunedirektøren mener at det må satses på reduksjon av energiforbruk i bygg og industri. I tillegg bør det bygges ut mer fornybar energi, og da spesielt ved å utnytte de

«grå» flatene som allerede bruker areal, slik at nye arealbeslag reduseres til et minimum. Kommunedirektøren mener at det innenfor forskning og utvikling bør satses på investering i ny teknologi for energilagring og smarte nett.

Er det noen tiltak som mangler?

Kommunedirektøren mener at det må settes søkelys på utdanning og opplæring for å sikre at det finnes nok kvalifisert arbeidskraft til å gjennomføre tiltakene.

Hvor ser vi at vi kan bidra?

Skaun kommune kan bidra til energieffektivisering og fokus på klima gjennom energieffektiviseringstiltak i våre egne bygg og anlegg. Videre kan vi sette krav om utslippsfrie anleggsplasser i våre investeringstiltak, men dette forutsetter tilgang på ladestrøm på anleggsplassen. Et slikt tiltak vil måtte vurderes opp mot tilrettelegging for å sikre tilstrekkelig antall tilbud i anbudskonkurranser.

Kommunen vil gjennom sin arealpolitikk kunne støtte lokale initiativ for fornybar energi. Vi kan legge til rette for god ladeinfrastruktur, fortsette arbeidet med å få bygd flere gang og sykkelveger, og legge til rette for god og trygg sykkelparkering.

Vurderingen nedenfor av folkehelse, miljø og økonomi er skrevet ved hjelp av KI, Copilot, og kvalitetssikret av saksbehandler.

Folkehelsevurdering

Tiltakene i energistrategien kan ha flere positive effekter på folkehelsen i kommunen:

- Redusert luftforurensning: Overgangen til fornybar energi som vind- og solkraft vil redusere avhengigheten av fossile brensler, noe som kan føre til lavere utslipp av skadelige stoffer som svevestøv og nitrogenoksider. Dette kan forbedre luftkvaliteten og redusere forekomsten av luftveisplager og andre helseproblemer.
- Bedre inneklima: Energieffektiviseringstiltak i bygg kan forbedre inneklimaet ved å sikre bedre ventilasjon og redusere fuktproblemer. Dette kan bidra til å redusere helseproblemer som astma og allergier.
- Økt fysisk aktivitet: Tiltak som fremmer bruk av elbiler og sykling kan føre til økt fysisk aktivitet blant innbyggerne, noe som har positive effekter på både fysisk og mental helse.

- Redusert støyforurensning: Fornybare energikilder som sol- og vindkraft genererer mindre støy sammenlignet med tradisjonelle kraftverk, noe som kan bidra til et roligere og mer behagelig nærmiljø.
- Psykisk helse: En bærekraftig energistrategi kan også ha positive effekter på psykisk helse ved å redusere bekymringer knyttet til klimaendringer og miljøproblemer.

Miljømessig vurdering

Tiltakene i energistrategien kan ha flere miljømessige konsekvenser for kommunen:

- Redusert klimagassutslipp: Overgangen til fornybare energikilder som vind- og solkraft vil redusere utslippene av klimagasser, noe som bidrar til å bekjempe klimaendringer.
- Bevaring av naturressurser: Bruk av fornybar energi reduserer behovet for fossile brensler, noe som bidrar til å bevare naturressurser og redusere miljøskader knyttet til utvinning og transport av fossile brensler.
- Biodiversitet: Utbygging av vind- og solkraftanlegg kan ha innvirkning på lokale økosystemer og dyreliv. Det er viktig å gjennomføre grundige miljøvurderinger for å minimere negative konsekvenser.
- Redusert forurensning: Energieffektivisering og overgang til renere energikilder vil redusere utslipp av skadelige stoffer som svevestøv og nitrogenoksider, noe som forbedrer luftkvaliteten.
- Avfallshåndtering: Økt bruk av fornybar energi kan redusere mengden avfall fra fossile brensler, men det er også viktig å håndtere avfall fra fornybare energikilder, som solcellepaneler og vindturbiner, på en bærekraftig måte.
- Vannforbruk: Noen fornybare energikilder, som vannkraft, kan påvirke vannressurser og økosystemer. Det er viktig å balansere energiproduksjon med bevaring av vannressurser.

Økonomisk vurdering

Energistrategien vil sannsynligvis ha flere økonomiske konsekvenser for kommunen. Her er noen mulige effekter:

- Kostnader for energieffektivisering: Implementering av energieffektiviseringstiltak i kommunale bygg og anlegg kan medføre betydelige kostnader på kort sikt, men kan også føre til besparelser på lang sikt gjennom redusert energiforbruk.
- Arbeidsplasser og økonomisk vekst: Utbygging av fornybar energi og implementering av nye teknologier kan skape nye arbeidsplasser og bidra til økonomisk vekst i kommunen.
- Langsiktige besparelser: Overgangen til fornybar energi og energieffektivisering kan redusere kommunens energikostnader på lang sikt og bidra til en mer bærekraftig økonomi.

Vedlegg

1 Høringsutkast